

(Nog) een brug te ver? Een uitnodiging om over de brug te komen.

Het nieuwe wetsontwerp, waarbij de sterilisatie bij transgenders als vereiste voor aanpassing van het geboorteregister wordt losgelaten houdt in feite in, dat de wet mogelijk maakt dat personen die fysiek nog helemaal hun oorspronkelijke geslacht hebben worden geregistreerd als leden van het andere geslacht. Slechts de overtuiging tot dat andere geslacht te behoren is nu nog van belang.

In feite komt dit er op neer, dat niet meer de fysieke werkelijkheid van belang is, maar hoe iemand in het maatschappelijk verkeer functioneert. Dit lijkt mij een belangrijke en ook juiste ontwikkeling. Tegelijk geeft dit aanleiding om de problematiek van uit een andere hoek te bezien. Immers, wat beoogt de nieuwe bepaling: tegemoet komen aan het probleem dat mensen die nog niet (geheel) als lid van het wensgeslacht (kunnen) leven ondervinden als zij zich moeten legitimeren. Hun voorkomen verschilt van datgene wat uit hun identiteitspapieren blijkt. Zij vallen a.h.w. door de mand. Zo voelt het voor velen aan.

Dit probleem wordt nu voor een deel van de gendysfore mensen opgelost. Zij leven als lid van het andere geslacht en kunnen zich nu ook als dusdanig legitimeren. De voorwaarde die daarbij wordt gesteld is eigenlijk wat inconsequent. Men moet de overtuiging hebben tot dat geslacht te behoren. Als men die overtuiging maar ten dele heeft, of niet voldoende aannemelijk kan maken gaat het feest niet door. Ook als men feitelijk geheel als zodanig leeft. De wet wil niet onder de kleren kijken, maar wel in het koppetje? Waarom eigenlijk? Wat is het maatschappelijk belang? Het gevaar is, dat nu aan de deskundige een verhaal wordt verteld dat overeenkomt met wat wordt vereist. Zoals dat ook wel gebeurt als iemand de operatie wil maar in feite niet zo zeker is als hij of zij wil doen voorkomen. Een situatie die wel enigszins doet denken aan de grote leugen in het echtscheidingsrecht. Die situatie is pas verdwenen toen men de bevoogding opgaf, ook geen verzoeningscomparities meer hield, maar zich gewoon aanpaste aan de maatschappelijke werkelijkheid. Laat men zich ook hier gewoon aanpassen aan de maatschappelijke werkelijkheid: een persoon leeft geheel of ten dele als lid van het andere geslacht. Laat dat voldoende zijn en stel geen verdere eisen. Het enige belang dat de gemeenschap heeft is dat misbruik wordt voorkomen.

Er is nog een factor die hier van belang is: de veiligheid van de betrokkenen. Die zijn uit de aard der zaak vaak al kwetsbare personen.

Maar er is meer. Immers, van uit de invalshoek: wat is iemands maatschappelijk geslacht dreigt nieuwe discriminatie. Want er zijn heel wat transgenders die door hun omstandigheden nog niet, of niet geheel, kunnen leven volgens het geslacht waartoe zij volgens hun gevoel behoren. Hun oorspronkelijke identiteit kunnen zij nog niet prijsgeven, maar als zij ten dele leven volgens het gewenste geslacht komen zij in de zelfde legitimatieproblemen als hierboven omschreven. Is dat nodig? Nee, maar voor degene die dit treft nog altijd even pijnlijk. Waarom zou men hun tweede identiteit niet gewoon erkennen en registreren **naast** hun oorspronkelijke. Nu moet men zich in die gevallen behelpen met transgenderpasjes. Maar dat is dan ook echt behelpen. Gevaar voor misbruik? Geheel ondenkbaar is dat niet, maar bij twijfel kan men iemand screenen. Veel gevaar hoeft men waarschijnlijk niet te duchten. Op internet opereren velen onder een schuilnaam en dan ongecontroleerd. Daarvan is waarschijnlijk veel meer risico te duchten.

Een en ander heeft mij gebracht tot het maken van een ontwerpbeplanning. Let wel, ik ben geen wetgevingsjuriste en bovendien al meer dan 12 jaar uit de praktijk. Ik ben mij er van bewust dat men waarschijnlijk niet een twee drie zal overstappen naar mijn ontwerp. Dingen hebben een zekere tijd nodig om te bezinken. Om uit te ontwikkelen. Maar wellicht is het een punt waar we uiteindelijk kunnen uitkomen. Natuurlijk zou het plezierig zijn als het ook weer niet al te lang zou duren eer men denkt: waarom ook niet? Aansluiten bij de maatschappelijke realiteit.

Het probleem is, dat deze materie moet worden behandeld door mensen van wie sommigen zich misschien moeilijk in de problematiek zullen kunnen inleven, omdat het gaat over zaken die men altijd als onwrikbaar heeft beschouwd. Verstandelijk zal dat misschien lukken, maar gevoelsmatig ook? Het wrikt aan dingen die altijd onwrikbaar hebben geleken: er zijn maar twee geslachten mannelijk en vrouwelijk, We weten nu dat je kunt overstappen, of liever: uit de cocon kunt stappen. Transgenders kunnen het er moeilijk mee hebben dat anderen hen voor hun gevoel niet begrijpen. Van onze kant zullen wij moeten aanvaarden dat anderen er grote moeite hebben ons te volgen. Maar wij mogen wel vragen dat professionals de moed hebben om dat toch te proberen en naar creatieve oplossingen te zoeken. Het navolgende is een bescheiden poging daartoe

Hier komt het ontwerp:

Artikel A.

1. Degene die aan het maatschappelijk leven deelneemt of wenst deel te nemen mede onder een andere naam en/of met een andere geslachtsidentiteit dan blijkt uit het geboorteregister kan de rechtbank (sector kanton) verzoeken te bevelen betrokkene mede onder die namen en met die geslachtsidentiteit in te schrijven in de registers van de burgerlijke stand. Ook kan de rechtbank bepalen

dat geen geslachtsidentiteit wordt vermeld.

2. De rechtbank hoort, alvorens het verzoek in te willigen het openbaar ministerie omtrent de vraag, of er omtrent betrokkene feiten of omstandigheden bekend zijn die aanleiding geven om misbruik van de bovenomschreven inschrijving te duchten.

3. Indien de rechtbank het verzoek toestaat geschiedt de inschrijving slechts met handhaving van het aan betrokkene toegekende burgerservicenummer.

4. Betrokkene blijft bevoegd ook bij de nieuw ingeschreven identiteit de titels te voeren die deze bevoegd was te voeren, zolang die bevoegdheid niet bij uitdrukkelijk besluit van de instantie die de titel heeft verleend rechtmatig is ontnomen.

Artikel B.

-Indien degene, bedoeld in artikel A niet meer kan leven of wenst te leven overeenkomstig een geregistreerde identiteit kan de rechtbank desverzocht bij dezelfde of latere beschikking bevelen dat de registratie van de desbetreffende identiteit dient te worden doorgehaald.

Aantekeningen:

Het is van belang de voorziening laagdrempelig te houden. Vandaar dat onderbrenging bij de sector kanton wenselijk is. Het zou zelfs mogelijk zijn op internet een ontwerp-verzoekschrift te plaatsen waarin verzoekers hun gegevens gewoon kunnen invullen.

De leden twee en drie van het artikel willen het risico van misbruik van een dergelijke dubbele identiteit trachten te beperken. Door uit te gaan van één burgerservicenummer wordt het risico beperkt dat iemand bijvoorbeeld met twee uitkeringen kan gaan strijken.

Indien men wil kan men de keuze uit te voeren geslachtsnamen beperken tot die van een der ouders. Echt noodzakelijk lijkt mij dit echter niet. Ook bij adoptie wordt het verband met de naam van de biologische ouders doorsneden.

Het is redelijk dat degenen die een titel mogen voeren dit ook mogen in hun nieuwe hoedanigheid. Het moet echter mogelijk blijven om iemand het recht tot het gebruik van een titel te ontnemen indien daar in normale gevallen aanleiding voor zou zijn. Daarbij mag echter geen sprake zijn van een discriminatoir motief. Daarom is het woord "rechtmatig" in lid 4 opgenomen.

Artikel B bevat het sluitstuk van de regeling. De toepassing van dit artikel komt neer op volledige wijziging van de (geslachts)identiteit. Maar let wel: **desverzocht**. De keuze dient te blijven bij degene die het verzoek indient. Deze kan er uit emotionele (band met de kinderen bijvoorbeeld) of andere overwegingen voor kiezen de schrapping niet te vragen.

Het artikel opent echter tevens de mogelijkheid om desgewenst terug te stappen, een mogelijkheid waar vermoedelijk zelden van gebruik zal worden gemaakt. Terugstappen? Kan toch niet? Waarom eigenlijk niet? Wij vinden het heel gewoon als een vrouw na echtscheiding weer onder haar eigen naam gaat leven. Waarom dit dan niet? Weer: is er een maatschappelijk belang om dit niet toe te staan?

Het artikel is, zoals men kan opmerken, bewust seksneutraal geformuleerd.

Misschien is het volgende helemaal een stap te ver, maar toch het overdenken waard. Want denkend over deze mogelijkheid voor transgenders leek het mij niet onredelijk om het artikel nog ruimer toepasbaar te maken. Daarbij kan men denken aan het pseudoniem van schrijver of aan artistennamen. Iemand als André van Duin is eigenlijk alleen maar onder die naam bekend. Waarom zouden zijn identiteitspapieren dan nog op naam van André Kyvon moeten staan? Bovenstaand artikel is ook voor dergelijke gevallen bruikbaar.

Caroline de Linde.

Het voorgaande is om privacyredenen geschreven onder pseudoniem.

P.S.

Laat men rustig aan dit ontwerp sleutelen, zolang de strekking maar overeind blijft